

за отговор на чувствата ѝ и гордост, унижителни за самата нея ултиматуми („Ако ти не си тук на 30-ий май... аз ще престана да живея“) и отчаяние, поклъпнала надежда и пълен гнет, дълбока откровеност, измъчено до умопомрачение съзнание от „дива ревност“, тъга и тук-там даже... хумор.

Яворов е уважавал интелигентността и културата ѝ, дава ѝ да чете ръкописа на „Когато гръм удари“, иска мнението ѝ за разказ на негов приятел, съветва се по театрални въпроси, разчита на високия ѝ естетически критерий. Дори според твърденията на Ганка Найденова-Стоилова, той я е посветил в работата си на задграничен представител на ВМОРО – тя превежда писмото на поета и Христо Матов до Бъкстон. Не е изключено да му е повлияла относно включването на някои пиеси в репертоара на Народния театър, макар че това е ставало след заседание на специална комисия. Прави впечатление, че в периода на тяхната „засилена“ връзка – 1911–1913 г. – на сцената на театъра „натежават“ пиесите с повече „женска“ проблематика¹.

Тя няма самочувствие на писателка. Изпращайки свои творби до Петко Тодоров, допълва в писмата си: „Аз освен едни глупави стихове, нищо не съм написала тук, но то не е важно“, или: „Преводът ми, като моят превод въобще, не е хубав...“, или за свой разказ: „То е вече моя дрънканица“... Давайки на Яворов свой текст, изрично отбелязва: „Ще те моля по никакъв начин да се не печата това, което ти дадох. Аз имах и ще имам достатъчно грижи, за да нямам време да мисля за някаква си моя литературна деятелност. Първата, единствената грижа ще бъде да бдя над живота на нашата любов...“

Както той смята, че има по-важни неща от поезията, така и тя мисли, че след брака им ще се посвети само на него. Но всъщност влечението ѝ към литературата е трайно: непрекъснато чете, интересува се от най-новите имена и тенденции в съвременната наша и чужда литература, привлича я и я успокоява атмосферата сред книги; живее с нуждата да пише, защото словото е като катарзис за душата ѝ, още във френския католически пансион си води дневник, философията я интересува след литературата², оставя тетрадка със стихове, а публикуваните ѝ творби разкриват специфичния ѝ литературен талант. За нуждата ѝ да се себеизрази говорят и писмата ѝ – психограма на сложната ѝ душевност; а в деня

¹ Вандов, Н., Каракостова, А., Пърчев, И., Константинов, А. *Народен театър Иван Вазов* „Летопис. Януари 1904 – юли 2004. С., 2004.

² В писмо от 11 юни 1905 г. до майка си пише: „Едно нещо ме много интересува, освен литературата, то е философията.“ – Грозева, Т., Кръстев, А. *Неизвестни писма на Лора Каравелова*. – В. АБВ, VIII, № 45, 11 ноем. 1986, с. 8.